

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4C/221/2007
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8407205722
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2015:8407205722.21

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok samosudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v právnej veci žalobcu B. zastúpeného JUDr. Andrejom Patakym, advokátom so sídlom Kežmarok, Hlavné námestie 2, IČO: 42 039 738, proti žalovanému mal. Q. zastúpenému zákonnou zástupkyňou A., zastúpenému Mgr. Róbertom Liškom, advokátom so sídlom Poprad, Štefánikova 882/39, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamietá.

II. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 100 % účelne vynaložených trov konania na účet zástupcu žalovaného Mgr. Róberta Lišku, advokáta so sídlom Poprad, Štefánikova 882/39.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na tunajší súd 20. 11. 2007 domáhal určenia, že je vlastníkom poľnohospodárskeho kolesového traktora zn. ZETOR 7211, rok výroby 1986, výrobné číslo XXXXX, evidenčné číslo C. X..

Žalobu odôvodnil tvrdeniami, že traktor zakúpil v roku 1998. Peniaze na jeho kúpu poskytli jeho rodičia B. Nakoľko mal manželské problémy a nehody, rozhodol sa traktor napísať na svojho brata E. Traktor však hneď od počiatku prevzal, nakladal s ním ako s vlastným majetkom a využíval na poľnohospodársku činnosť. Brat E. zomrel. Z toho titulu vznikol problém. Nakoľko traktor bol na dopravnom inšpektoráte napísaný na jeho osobu, má sa prejednávať v dedičskom konaní. S tým ako vlastníkom traktora nesúhlasí.

Ako žalovanú v žalobe označil A. bývalú manželku brata E. V priebehu konania v nadväznosti na konanie v dedičskej veci po poručiteľovi E. opakovane požiadal o úpravu účasti na strane žalovanej. Na základne právoplatných uznesení súdu č. k. 4C 221/2007 - 81 z 31. 1. 2012 a č. k. 4C 221/2007 - 132 zo 4. 6. 2013 sa účastníkom na strane žalovanej stal mal. Q.

V priebehu konania zástupca žalobcu naliehavý právny záujem žalobcu na žalobe dôvodil tvrdením, že rozsudok súdu bude podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v prospech žalobcu v príslušnej evidencii vozidiel, čím sa evidenčný stav zosúladí so skutočným vlastníckym stavom. Takto sa odstráni neistota v postavení žalobcu ako vlastníka traktora.

Právny základ žaloby zástupca žalobcu dôvodil poukazom na ust. § 134 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje inštitút nadobudnutia vlastníckeho práva k veci vydržaním. Zotrval na tvrdení, že žalobca traktor užíval a staral sa o neho ako o vlastný od okamihu jeho kúpy. Doplnil, že užívanie sa ujal hneď pri uzavretí kúpnej zmluvy v roku 1998 s obchodnou spoločnosťou Tatrafan, a. s. Kežmarok, ktorú podpísal brat žalobcu E.. E. traktor však nikdy neužíval a ani o neho neprejavoval záujem. Kúpnu zmluvu podpísal iba z dôvodu, že žalobca v tom čase mal manželské problémy a vzhľadom na financovanie traktora

jeho rodičmi nechcel byť evidovaný ako jeho vlastník a v prípade rozvodu sa následne vyporiadavať s manželkou v rámci bezpodielového vlastníctva manželov. Vzťahy medzi žalobcom a bratom boli v tom čase dobré. V rodine takéto riešenie považovali za najvhodnejšie.

Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Jeho zástupca uviedol, že žalobu považuje za účelovú vyvolanú smrťou brata žalobcu E.. Argumentoval, že tvrdenie žalobcu, že od začiatku sa cíti byť vlastníkom traktora, spochybňuje jeho správanie počas 7 rokov života brata, kedy sa nedomáhal určenia svojho vlastníctva. Je tiež otázne, či manželské nezhody žalobcu smrťou jeho brata zmizli, keďže po jeho smrti žalobca aj napriek trvaní manželstva už zrejme nemá problém byť zapísaný ako vlastník traktora. Považuje za účelové, pokiaľ žalobca sa vlastníctva začal domáhať až následne voči mal. dedičovi neb. brata. Pokiaľ žalobca aj užíval traktor pre svoju potrebu, bolo to na základe súhlasu brata ako vlastníka veci. Traktor tak neužíval dobromyseľne ako svoje vlastníctvo a preto nemohol ani nadobudnúť k nemu vlastníctvo vydržaním. Mal. žalovaný vlastníctvo nadobudol dedením po svojom otcovi v dobrej viere.

Okresný súd Kežmarok o žalobe rozhodol rozsudkom z 6. 6. 2014 č. k. 4C 221/2007 - 260 tak, že žalobu zamietol. Rozsudok odôvodnil záverom, že žalobca neunesol v konaní svoje dôkazné bremeno a nepreukázal, že by v minulosti nastali také skutočnosti, na ktoré by právo viazalo ako právny následok nadobudnutie jeho vlastníctva k traktoru kúpou podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to či už v roku 1998 alebo neskôr. Žalobca tiež nepreukázal splnenie zákonných predpokladov pre nadobudnutie vlastníctva k traktoru vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to predovšetkým splnenie predpokladu, že by ako držiteľ traktora bol vzhľadom na všetky okolnosti danej veci dobromyseľný v tom, že traktor mu patrí, teda že by bol oprávneným držiteľom traktora v zmysle § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove uznesením z 9. 7. 2005 č. k. 19Co 235/2014 - 281, ktorým zrušil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia skonštatoval, že prvostupňový súd rozhodol vo veci predčasne a nevyhodnotil náležité dôkazy vykonané vo veci.

V zrušujúcom uznesení odvolací súd vyslovil, že ak prvostupňový súd zamietavé rozhodnutie odôvodnil tým, že kúpnu zmluvu uzavrel so spoločnosťou Tatraľan, a. s. Kežmarok ako predávajúcim brat žalobcu E. ako kupujúci a tento bol zapísaný v evidencii vozidiel ako jeho držiteľ, je záver prvostupňového súdu o tom, že uvedené skutočnosti vylučujú žalobcu ako dobromyseľného držiteľa traktora predčasný. Nemôže byť bez právneho významu skutočnosť, kto zaplatil cenu za traktor, teda že to boli rodičia žalobcu a neb. E., a tiež ich úmysel, komu mal traktor vlastnícky patriť. Vzhľadom na vykonané dokazovanie sa javí byť predčasný záver súdu prvého stupňa, že ak kúpnu zmluvu uzavrel E. a on bol vedený na dopravnom inšpektoráte ako držiteľ traktora, aby boli vylúčené ďalšie právne úkony, resp. dohody ohľadom vlastníctva predmetného traktora. V tejto súvislosti je významná výpoveď matky a ďalších svedkov ohľadom dohody o nadobudnutí traktora, jeho financovaní, jeho užívaní, realizovaní opráv, investícií a existencia ďalších právnych úkonov súvisiacich s jeho prevádzkou, napr. uzavretie poisťnej zmluvy a pod. Za významnú skutočnosť odvolací súd považuje tiež to, že traktor nebol prejednaný v pôvodnom dedičskom konaní po neb. E. ale návrh na jeho prejednanie bol podaný až po začatí súdneho konania.

Žalobca v priebehu ďalšieho konania na podanej žalobe trval. Zástupca žalobcu uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi odvolacieho súdu, že vo veci nie sú vylúčené prípadné ďalšie právne úkony alebo dohody medzi neb. E. a žalobcom, príp. medzi ich rodičmi, a preto nie je vylúčený ani žalobca ako dobromyseľný držiteľ traktora. Argumentoval, že všetci svedkovia potvrdili, že traktor sa nachádza u žalobcu, ktorý ho užíva bez akýchkoľvek obmedzení, investuje do neho. Svedkovia nemali pochybnosti o vlastníctve žalobcu. Žalobca traktor užíva 17 rokov. Jeho dobromyseľnosť potvrdzuje to, že jeho vlastníctvo nikto nenamietal ani jeho brat E.. Zo svedeckých výpovedí vyplýva, že traktor bol kúpený pre žalobcu z finančných prostriedkov jeho rodičov a traktor užíval v súlade s dohodou v rodine. Ďalšie dôkazy vykonať nenavrhol.

Zástupca žalovaného trval na zamietnutí žaloby a argumentácii, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne tvrdení o nadobudnutí vlastníctva k traktoru, a to ani kúpou, ani vydržaním. Pokiaľ ide o kúpu, trval na tom, že prejav vôle kúpiť traktor voči predávajúcemu učinil brat žalobcu. Tento prejav sám žalobca nijako nenamietal, keď potvrdil, že nemal záujem traktor kúpiť z dôvodu manželských

problémov. Poukázal na to, že k rozvodu manželstva žalobcu došlo až po nejakých 14 rokoch. Pokiaľ ide o nadobudnutie vlastníctva vydržaním, trval na tom, že žalobca nebol dobromyseľný. Poukazoval na jeho výpoveď, v ktorej sám potvrdil, že chcel získať majetkový prospech na úkor svojej manželky. Argumentoval, že žalobca nepredložil v konaní žiadny dôkaz, že by pred smrťou brata zabezpečoval opravy traktora, investoval do neho alebo platil dane a poisťné. Všetky žalobcom predložené doklady sa týkajú obdobia po smrti brata. Tieto okolnosti vylučujú dobrú vieru žalobcu. Držbu traktora žalobca môže zakladať maximálne z prejavu vôle jeho brata, ktorým mu dovolil traktor užívať. Nemohol sa však domnievať, že je jeho vlastníkom. Žalobca v čase kúpy traktor vôbec nepotreboval, nakoľko samostatne hospodáriacim roľníkom sa stal až v roku 2004, teda 6 rokov po kúpe. Všetci svedkovia vypovedajúci v prospech žalobcu sú jeho rodinnými príslušníkmi. Pokiaľ ide o použitie finančných prostriedkov rodičov na kúpu, výpoveď matky žalobcu v tomto smere považuje za účelovú. Brat žalobcu E. J. pracoval, mal vlastný príjem, gazdoval a hospodáril spolu s rodičmi, pričom všetky náklady súvisiace s rodinou sa uhrádzali zo spoločnej rodinnej kasy. Ďalšie dôkazy nenavrhol vykonať.

Súd vec opakovane prejednal a prijal nasledujúce skutkové a právne závery:

Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Úspešne podať určovaciu žalobu v zmysle vyššie citovanej právnej úpravy môže teda len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Ak nie je daný naliehavý právny záujem, nemôže byť žaloba z tohto dôvodu opodstatnená.

Právna teória ako aj doterajšia súdna prax je jednotná v tom, že žaloba domáhajúca sa určenia podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku nemôže byť spravidla opodstatnená tam, kde je možné žalovať na splnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Určovací žaloba je spravidla prostriedkom umožňujúcim poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než bolo toto jeho postavenie porušené. Jej cieľom je teda poskytnutie preventívnej ochrany. Ak k porušeniu práva žalobcu už došlo, a je teda možné žalovať na splnenie povinnosti, ktorá z porušenia práva vyplýva, nemá preventívna ochrana poskytovaná určovacou žalobou zmysel. Súdna prax však pripúšťa určovaciu žalobu aj tam, kde je možné žalovať na plnenie. Napr. ak žalobca nie je zapísaný v katastri nehnuteľnosti ako vlastník veci, má jeho žaloba na určenie vlastníctva z hľadiska záujmu na určitosti vlastníckych práv a nespornosti a spoľahlivosti ich evidencie v katastri nehnuteľnosti prednosť pred žalobou na plnenie.

V prejednávanej veci súd naďalej zotrval na závere, že žalobca má na podanej žalobe naliehavý právny záujem. Odvolací súd sa k záveru prvostupňového súdu v tomto smere nijako nevyslovil, a v priebehu ďalšieho konania nevyšli najavo žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iný záver súdu o procesnej prípustnosti žaloby.

Tu súd len poukazuje na zistenie, že podľa aktuálneho výpisu z evidencie vozidiel vedenej ODI Kežmarok ako držiteľ kolesového poľnohospodárskeho traktora zn. ZETOR ev. č. KK 088AA (pôvodne PP 31-30), rok výroby 1986, je naďalej vedený brat žalobcu Ľubomír Zajonc, nar. 29. 8. 1973. Vlastník traktora nie je zapísaný.

Z dedičského spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4D 40/2009 vyplýva, že brat žalobcu E. naposledy bytom P., zomrel XX. X. XXXX, a že právoplatným osvedčením o dedičstve vydaným súdnym komisárom 19. 1. 2011 č. k. 4D 40/2009 - 14 bolo potvrdené nadobudnutie vlastníctva kolesového poľnohospodárskeho traktora zn. ZETOR 7211 ev. č. C. X., mal. žalovanému - synovi poručiteľa.

Preto za danej situácie, keď žalobca sa v súčasnosti cíti byť vlastníkom traktora, vlastníkom traktora nie je v evidencii vozidiel zapísaný, ako držiteľ je evidovaný neb. brat žalobcu E., a keď vlastníctvo na základe právoplatného dedičského rozhodnutia z 19. 1. 2011 svedčí mal. žalovanému, súd prisvedčil žalobcovi, že na podanej určovacej žalobe má naliehavý právny záujem. V prípade vyhovenia žalobe rozsudok umožní žalobcovi ako rozsudkom deklarovanému vlastníkovi traktora dosiahnuť zápis vlastníctva k traktoru a vykonať zmenu zápisu jeho držiteľa v evidencii vozidiel v súlade so zákonom č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších zápisov. Súd považuje za opodstatnený záver, že právne postavenie žalobcu je za danej situácie neisté a bez požadovaného určenia by jeho právo mohlo

byť ohrozené. Súd tiež zastáva názor, že určenie vlastníctva k traktoru je opodstatnené aj z hľadiska verejného záujmu na určitosti vlastníckych práv k vozidlám a nespornosti a spoľahlivosti ich evidencie.

Podľa § 79 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Podľa § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

Podľa § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Podľa § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, plne platí dispozičná a prejednávacia zásada. Prejednávacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ich preukazujú, je zásadne vecou účastníkov. Cit. právna úprava Občianskeho súdneho poriadku vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch. Účastník ma teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a povinnosť dôkazu. Aj v sporovom konaní však platí zásada materiálnej pravdy vyjadrená najmä v cit. § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého základom rozhodnutia je súdom zistený skutkový stav. Preto v prípade, ak účastník si nespĺní povinnosť tvrdenia a neunesie bremeno tvrdenia, má to za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá tiež nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak sa jedná o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie dôkazného bremena o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka za následok nepriaznivé rozhodnutie.

V sporovom konaní nie je povinnosťou súdu vykonávaním dôkazov zisťovať skutočnosti rozhodné pre posúdenie dôvodnosti žaloby. Úlohou súdu je prostredníctvom vykonaných dôkazov preskúmať, či skutočnosti tvrdené žalobcom odôvodňujúce uplatnený nárok zodpovedajú skutočnostiam vyplývajúcim z dôkazov. V prejednávanej veci bolo preto predovšetkým povinnosťou žalobcu popísať všetky skutočnosti, všetky právne úkony a dohody učené ohľadne vlastníctva traktora v minulosti, a uviesť, kto ich učinil. Nie je povinnosťou súdu z vlastnej iniciatívy zisťovať skutočnosti ohľadom právnych úkonov, ktoré na základe vykonaného dokazovania sa javia ako nevyklúčené, a sám vykonávať dôkazy na ich zistenie a preukázanie. Takáto postup by bol v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania.

V prejednávanej veci žalobca tvrdil, že traktor v roku 1998 kúpil na základe dohody v rodine za finančné prostriedky svojich rodičov. Tvrdil, že kúpnu zmluvu 9. 3. 1998 ako kupujúci podpísal jeho brat E. z dôvodu, že v tom čase mal manželské problémy a vzhľadom na financovanie traktora rodičmi nechcel, aby traktor bol evidovaný ako jeho vlastníctvo a v prípade rozvodu sa následne musel vyporiadavať v rámci bezpodielového vlastníctva manželov s manželkou. Tvrdil, že traktor od okamihu uzavretia kúpnej zmluvy 9. 3. 1998 prevzal, od tej doby užíval a staral sa o neho ako o vlastný. Brat E. J. traktor nikdy neužíval a ani o neho nikdy neprejavoval záujem.

Zástupca žalobcu ani po zrušení veci odvolacím súdom neuviedol žiadne ďalšie skutočnosti, teda ani skutočnosti týkajúce sa prípadných ďalších dohôd alebo právnych úkonov ohľadne vlastníctva traktora, ktoré podľa záveru odvolacieho súdu nie sú vo veci vylúčené. Zástupca žalobcu na pojednávaní konanom 10. 10. 2015 iba uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi odvolacieho súdu, že vo veci nie sú vylúčené prípadné ďalšie právne úkony alebo dohody medzi neb. E. J. a žalobcom, príp. medzi ich rodičmi, a preto nie je vylúčený ani žalobca ako dobromyseľný držiteľ traktora. Neuviedol však žiadne konkrétne tvrdenia v tomto smere a neoznačil žiadne ďalšie dôkazy.

Podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

Podľa § 133 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak sa hnutelná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo prevzatím veci, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu 3 rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným.

Prvostupňový súd aj po opakovanom prejednaní vecí naďalej zotrval na závere, že žalobca neunesol svoje dôkazné bremeno a nepreukázal tvrdenie, že traktor v roku 1998 kúpil. Žalobca v konaní nepreukázal a z vykonaného dokazovania súd nezistil, že by boli nastali také skutočnosti, na ktoré by právo viazalo ako právny následok nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcu k traktoru kúpou v roku 1998. Žalobca tiež neuviedol a nepreukázal, a z vykonaného dokazovania nevyšli najavo ani skutočnosti, na ktoré by právo viazalo ako právny následok nadobudnutie vlastníctva žalobcu k traktoru kúpou, darovacou alebo inou zmluvou (teda na základe inej dohody ohľadom vlastníctva) po roku 1998, teda aj neskôr.

Z písomnej kúpnej zmluvy datovanej 9. 3. 1998 vyplýva, že 9. 3. 1998 uzavrela obchodná spoločnosť Tatraľan, a. s. Kežmarok, IČO: 31 698 263, ako predávajúci a brat žalobcu E. nar. XX. X. XXXX, bytom P., ako kupujúci, zmluvu, ktorou predávajúci odpredal kupujúcemu poľnohospodársky kolesový traktor ZETOR 7211, vyr. č. XXXXX, rok výroby 1986, ev. č. O. za kúpnu cenu 226 000,- Sk vrátane DPH. V zmluve sa strany dohodli, že kupujúci nadobudne vlastníctvo po zaplatení kúpnej ceny.

Z fotokópie technického preukazu traktora nachádzajúceho sa v spise a z výpisu z evidencie vozidiel ODI Kežmarok vyplýva, že 11. 3. 1998 bol E. zapísaný v evidencii vozidiel príslušného dopravného inšpektorátu ako držiteľ vozidla a ako držiteľ je vedený v evidencii doposiaľ.

Na základe uvedených zistení preto súd naďalej považoval za preukázané, že kúpnu zmluvu, na základe ktorej sa obchodná spoločnosť Tatraľan, a. s. Kežmarok 9. 3. 1998 ako vlastníka traktora v tom čase zaviazala previesť vlastníctvo k traktoru, ako kupujúci neuzavrel žalobca, ale uzavrel brat žalobcu, t. č. už nebohý E. Žalobca túto skutočnosť v priebehu celého konania nakoniec nenamietal. Preto ju súd ani nepovažoval za spornú. Žalobca síce tvrdil, že traktor kúpil v roku 1998. Toto tvrdenie však neopieral o predmetnú kúpnu zmluvu uzavretú so spoločnosťou Tatraľan, a. s. Kežmarok, nakoľko tvrdil, že z dôvodu manželských nezhôd a problémov sám (ako aj celá rodina) nemal záujem túto kúpnu zmluvu s predávajúcim vtedy uzavrieť a podpísať a nechcel byť vedený v evidencii ako vlastníka, prípadne držiteľ traktora. Tvrdenie o kúpe v roku 1998 opieral o dohodu v jeho rodine, že traktor bude jeho, a o tvrdenie, že peniaze na jeho kúpu dali jeho rodičia.

Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Právne konanie je v zmysle Občianskeho zákonníka konaním, ktorého prejavom právny následok v súlade s právnym stavom nastáva preto, lebo si to konajúci praje. Konajúci preto právnym konaním zamýšľa vyvolať určité právne následky, teda zamýšľa založiť, meniť alebo ukončiť právny vzťah. Keďže právny poriadok takýto prejav spravidla bez ďalšieho akceptuje, nastávajú jeho následky, resp. následky ním zamýšľané bezprostredne jeho účinnosťou. Základnými pojmovými znakmi právneho úkonu sú preto vôľa a jej prejav, ako aj zameranie vôle na právne následky, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Samotná vôľa konajúceho teda nestačí. Nestačí iba okolnosť, že niekto zamýšľa určitý právny následok. Chcené následky musia byť zreteľné aj pre ďalšie osoby, predovšetkým však pre toho, komu je vôľa adresovaná. Nestačí preto len na právne následky myslieť „ale im dať aj určitý výraz, teda vôľu prejavíť. Prejav vôle je teda určitým chovaním, v ktorom je vyjadrená vôľa smerujúca k právnemu následku. Vôľa a jej prejav musia tvoriť jeden celok.

V konaní súd nepovažoval za sporné, že žalobca v súvislosti s uzatváraním kúpnej zmluvy

9. 3. 1998 neprejavil svoju vôľu kúpiť traktor navonok voči v tom čase vlastníkovi traktora, teda voči predávajúcej obchodnej spoločnosti Tatraľan, a. s. Kežmarok. Pre nadobudnutie vlastníctva žalobcu k traktoru v čase uzatvárania kúpnej zmluvy z 9. 3. 1998 nestačil iba jeho úmysel (vôľa) sám nadobudnúť vlastníctvo traktora v tom čase, a už vôbec nie úmysel či dohoda širšej rodiny žalobcu, že traktor bude patriť žalobcovi, a ani skutočnosť, že rodičia žalobcu zaplatili kúpnu cenu dohodnutú v kúpnej zmluve z 9. 3. 1998 za traktor. Podľa zmluvy kupujúci nadobudol vlastníctvo na základe zaplatenia kúpnej ceny bez ohľadu na to, kto kúpnu cenu zaplatil. Ak ju aj zaplatili rodičia žalobcu, nič to nemení na závere o nadobudnutí vlastníctva kupujúcim bratom žalobcu E. J. na základe kúpnej zmluvy.

Žalobca v konaní tiež neuviedol žiadne tvrdenie a z vykonaného dokazovania nevyšli najavo tiež žiadne iné skutočnosti, s ktorými by právo spájalo ako právny následok nadobudnutie vlastníctva traktora žalobcom po roku 1998 na základe prípadných iných dohôd, a to napr. kúpou, darovaním alebo inou dohodou uzavretou s vlastníkom traktora. Ako už súd uviedol, bolo na žalobcovi, aby uviedol a opísal konkrétne skutočnosti, kedy a ako malo dôjsť k takýmto dohodám ohľadne vlastníctva traktora (nie ohľadne jeho užívania) a kto ich mal uzavrieť. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že brat žalobcu E. J., ktorému podľa názoru súdu na základe kúpnej zmluvy z 9. 3. 1998 svedčilo vlastníctvo k traktoru, XX. X. XXXX zomrel. Pokiaľ teda malo dôjsť k dohode, ktorá by privedila nadobudnutie vlastníctva žalobcu k traktoru, muselo k nej dôjsť v čase od 9. 3. 1998

do XX. X. XXXX.. Žalobca v tomto smere sám neuviedol žiadne tvrdenia a za situácie, že žalobca vzhľadom na manželské problémy a nezhody sám ani nemal záujem byť vedený ako vlastník a držiteľ vozidla a jeho manželstvo bolo rozvedené až rozsudkom Okresného súd Kežmarok sp. zn. 6P 104/2011 z 30. 3. 2012, právoplatným 5. 9. 2012, súd skutočnosti, že rodina žalobcu mala od počiatku dohodu, že traktor bude žalobcov, že žalobca užíval a financoval traktor, realizoval jeho opravy, platil poistenie, aj za predpokladu ich preukázania, sami o sebe nemohol považovať za skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné prijať záver o nadobudnutí vlastníctva žalobcu k traktoru dohodou s jeho bratom ako vlastníkom.

Žalobca sám v svojich výpovediach tvrdil, že jeho brat E. J. vlastníctvo k traktoru (nie jeho užívanie) počas života neriešil. Vo výpovedi na poslednom pojednávaní konanom 10. 11. 2015 uviedol, že: „Také vzťahy, ako my máme v rodine a ktoré trvajú dodnes, nepoznám takú rodinu, ktorá by také vzťahy mala. A preto my sme sa jasne dohodli, všetko ako bolo ústne. Ja som mal veľké manželské problémy s mojou bývalou manželkou, tak preto som dal traktor napísať na nebohého brata, s ktorým nikto nepočítal, že bude nebohý. Preto, lebo čo je nadobudnuté počas manželstva, je automaticky nadobudnuté napoly. Myslel som si, že sa to urovná. On bol slobodný, v poriadku, dáme napísať na neho. A vzhľadom na to, že sú tie vzťahy perfektné, nikto neriešil pri jeho problémoch už tento majetok. Nikto by nedovolil, že by ja som ho v tejto veci zaťažoval. Sám pred smrťou, čo som nikdy nepočítal, sa viezol so mnou zo Spišskej Belej do Slovenskej Vsi krátko na linke, ktorú som robil do Ždiaru a hovorí mi: „B., musíme si dať do poriadku majetok, pretože tu sú veľmi zlé súdne pojednávanía a konania a kadečo možné.“ A to sa nestihlo.“

Preto súd skutočnosti, ktoré podľa záveru odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení nemôžu byť v danej veci bez právneho významu, bez ohľadu na ich preukázanie alebo nepreukázanie, pre záver súdu o nadobudnutí vlastníctva žalobcu na základe dohody (kúpou a pod.) nepovažoval za skutočnosti, ktoré by mohli aj v prípade ich preukázania privediť právne dôsledky nadobudnutia vlastníctva traktora žalobcom, a to či už v roku 1998 alebo neskôr. Súd opakovane dodáva, že nie je povinnosťou súdu z vlastnej iniciatívy zisťovať skutočnosti týkajúce sa právnych úkonov ohľadom vlastníctva traktora, ktoré na základe vykonaného dokazovania sa javia ako nevylúčené, a sám vykonávať dôkazy na ich zistenie a preukázanie. Takáto postup by bol v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania.

Pokiaľ ide o nadobudnutie vlastníctva žalobcu k traktoru vydržaním, predpokladom vydržania práva podľa citovaného § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka je skutočnosť, že držiteľ je zo zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí. V dobrej viere je držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec patrí, pričom v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadne existencie svojho práva v omyle. Musí ísť pritom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že myliaci postupoval s obvyklou mierou, ktorú je možné so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu po každom požadovať. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí, nemôže preto vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobrá viera držiteľa musí byť posudzovaná i z hľadiska objektívneho, a to či držiteľ pri zachovaní náležitej

opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu po každom subjekte práva požadovať, nemal alebo nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí, teda že je vlastníkom veci.

V zrušujúcom uznesení odvolací súd vyslovil, že ak prvostupňový súd zamietavé rozhodnutie odôvodnil tým, že kúpnu zmluvu uzavrel so spoločnosťou Tatraľan, a. s. Kežmarok ako predávajúcim brat žalobcu E. J. ako kupujúci a tento bol zapísaný v evidencii vozidiel ako jeho držiteľ, je záver prvostupňového súdu o tom, že uvedené skutočnosti vylučujú žalobcu ako dobromyseľného držiteľa traktora predčasný. Nemôže byť bez právneho významu skutočnosť, kto zaplatil cenu za traktor, teda že to boli rodičia žalobcu a neb. E. J., a tiež ich úmysel, komu mal traktor vlastnícky patriť. Vzhľadom na vykonané dokazovanie sa javí byť predčasný záver súdu prvého stupňa, že ak kúpnu zmluvu uzavrel E. J. a on bol vedený na dopravnom inšpektoráte ako držiteľ traktora, aby boli vylúčené ďalšie právne úkony, resp. dohody ohľadom vlastníctva predmetného traktora. V tejto súvislosti je významná výpoveď matky a ďalších svedkov ohľadom dohody o nadobudnutí traktora, jeho financovaní, jeho užívania, realizovania opráv, investícií a existencia ďalších právnych úkonov súvisiacich s jeho prevádzkou, napr. uzavretie poisťovnej zmluvy a pod. Za významnú skutočnosť odvolací súd považuje tiež to, že traktor nebol prejednaný v pôvodnom dedičskom konaní po neb. E. J., ale návrh na jeho prejednanie bol podaný až po začatí súdneho konania.

Z výpovede žalobcu vyplýva, že v jeho rodine bola spoločná dohoda jeho, jeho rodičov a brata E. J., že traktor bude kúpený pre neho s tým, že kúpnu zmluvu podpíše brat E.. Bolo to pre to, že mal manželské problémy, s manželkou nehospodárili spolu, nemali spoločný účet. Pre traktor bol spolu s nebohým otcom a bratom E. J.. Pri podpisovaní zmluvy nebol. Aj brat mal vtedy problémy v manželstve, ale veril, že budú s manželkou spolu žiť.

Z výpovede matky žalobcu E. J., podľa ktorej jej vzťah k žalobcovi je výborný, vyplýva, že s manželom, ktorý robil v spoločnosti Tatraľan 23 rokov, sa dohodli, že kúpia pre syna B. traktor, ktorý Tatraľan predával s tým, že mu ho dajú do J.. Tak sa aj stalo. Kúpna zmluva bola napísaná na syna E.. Tak rozhodol jej nebohý manžel, ktorý vycítil, že vzťah B. a jeho manželky nie je v poriadku, čo sa neskôr potvrdilo. Traktor zaplatili s manželom zo svojich úspor. Žalobca sa o traktor od tejto kúpy staral. Syn E. traktor neužíval.

Svedok B. uviedol, že odkedy pozná žalobcu, mal traktor v J.. Jeho rodičia nemajú stroje. Preto žalobca vždy chodil s traktorom obrábať ich polia. Chodí aj doteraz. Bolo to aj pred rokom 2000.

Svedok A. uviedol, že k žalobcovi má kamarátsky vzťah. Žalobca už pred rokom 2000 s traktorom obhospodaroval aj jeho pozemok, pomáhal im. Vie, že s traktorom chodí doteraz.

Svedok O., brat žalobcu, v svojej výpovedi uviedol, že otec kúpil traktor pre brata B., ale nakoľko mal problémy, tak ho dal napísať na brata E.. Otec tak chcel predísť problémom. Brat B. ho nechcel mať napísaný na seba, lebo mal manželské problémy. Traktor bol zaplatil otec. Brat B. traktor užíval a užíva dodnes.

Svedok O., sused a kamarát žalobcu, uviedol, že z rozprávania otca s otcom žalobcu vie, že otec žalobcu traktor kúpil od spoločnosti Tatraľan pre syna B. za cca. 225 000,- Sk.

Svedok B. kamarát žalobcu, uviedol, že jeho sestra robila v spoločnosti Tatraľan. Vtedy krachovala a všetko sa rozpredávalo. Aj on mal možnosť kúpiť odtiaľ traktor. Vtedy nemali priestory, J. mali v P. traktory. Keď sa B. priženil do J., bolo treba nejaký aj pre neho. Tak sa rozhodli nejaký kúpiť pre neho.

Svedok B. sused žalobcu, uviedol, že B. má traktor od roku 1998. Vždy bol u neho. Zdá sa mu, že mu ho kúpili rodičia. Vie, že vždy bol B. a dodnes s ním robí.

Výpovede svedkov, ktorí sú rodinnými príslušníkmi alebo kamarátmi žalobcu, potvrdzujú tvrdenie žalobcu, že v jeho rodine bola dohoda, že traktor sa od spoločnosti Tatraľan, a. s. Kežmarok odkúpi pre žalobcu, že rodina mala úmysel, aby traktor nadobudol žaloba, že kúpnu cenu za traktor zaplatili rodičia žalobcu a že traktor fakticky užíval.

V dobrej viere môže byť iba držiteľ veci, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec patrí, pričom v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ teda musí byť ohľadne existencie svojho práva v omyle, pričom musí ísť o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že myliaci postupoval s obvyklou mierou, ktorú je možné so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu po každom požadovať. Dobrá viera držiteľa musí byť posudzovaná i z hľadiska objektívneho, a to či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím k okolnostiam konkrétneho prípadu po každom subjekte práva požadovať, nemal alebo nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí, teda že je vlastníkom veci.

Prvostupňový súd svoj prvotný záver o vylúčení žalobcu ako dobromyseľného držiteľa veci neodôvodnil skutočnosťami, že kúpnu zmluvu uzavrel so spoločnosťou Tatrafan, a. s. Kežmarok ako predávajúcim brat žalobcu E. J. ako kupujúci a že tento bol zapísaný v evidencii vozidiel ako jeho držiteľ. Svoj záver súd odôvodnil nepochybnou vedomosťou žalobcu o týchto skutočnostiach, ktorá podľa názoru súdu vylučuje jeho dobrú vieru. Súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania opakovane nemohol prijať vo veci iný záver, než že žalobca (ako aj celá jeho rodina) neboli v žiadnom omyle ohľadne vlastníctva k traktoru a nemohli mať o jeho vlastníctve ani žiadne pochybnosti. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca, jeho rodičia a brat žalobcu E. J. mali síce úmysel, aby traktor nadobudol žalobca, avšak vedome úmyselne konali tak, aby objektívne okolnosti (kúpna zmluva, zápis v evidencii vozidiel a pod.) nenasvedčovali záveru o vlastníctve žalobcu k traktoru. Súd je toho názoru, že priemerný rozumovo vyspelý človek pri obvyklej miere opatrnosti bez akejkoľvek pochybnosti bol schopný posúdiť právne následky spojené s uzavretím písomnej kúpnej zmluvy 9. 3. 1998, a to, že traktor na základe zmluvy nenadobudne do vlastníctva žalobcu, ale kupujúci uvedený v kúpnej zmluve, teda brat žalobcu E. J.. Motívom takéhoto úmyselného vedomého konania (dohody) celej rodiny žalobcu bol spoločný úmysel, aby objektívne skutočnosti (kúpna zmluva, evidencia vozidiel a pod.) nenasvedčovali tomu, že žalobca je vlastníkom traktora, a to v záujme tohto, aby sa nemusel majetkovo vyporiadavať so svojou manželkou v rámci bezpodielového vlastníctva. Preto ak žalobca a celá jeho rodina na základe vzájomnej dohody konali vedome v úmysle privodiť žalobcovi majetkový prospech na úkon iného (jeho manželky) takéto konanie (teda takéto úkony ako dohoda rodičov o nadobudnutí traktora) nemohli založiť dobrú vieru žalobcu ako držiteľa veci. Opačný záver by bol v rozpore so starou rímskou zásadou, podľa ktorej z bezprávia nemôže vzniknúť právo.

Vykonaným dokazovaním nevyšli v prejednávanej veci najavo žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali existencii inému titulu vstupu žalobcu do oprávnenej držby traktora, než sú skutočnosti z roku 1998 tak, ako ich súd vyššie uviedol. Z vykonaného dokazovania nie je preto vôbec zrejme, čo by malo byť titulom vstupu žalobcu do držby vo vzťahu k bratovi žalobcu neb. E. J., prípadne jeho dedičovi - mal. žalovanému. Tu nestačí len to, že žalobca užíval traktor od roku 1998, takmer 17 rokov. Podstatné je, či existujú skutočnosti, ktoré mohli objektívne založiť jeho dobrú vieru, že traktor užíva ako vlastný.

Za danej situácie súd preto prijal záver, že skutočnosti uvádzané odvolacím súdom ako skutočnosti, ktoré nemôžu byť bez právneho významu, v kontexte so všetkými okolnosťami danej veci, predovšetkým vyššie uvedenou bezpochybnou vedomosťou žalobcu a jeho celej rodiny o uzavretí kúpnej zmluvy bratom žalobcu E. J., nie sú skutočnosťami, ktoré by za takejto situácie mohli privodiť záver o dobromyseľnosti žalobcu. Dobromyseľnosť žalobcu za danej situácie nemohli bez ďalšieho sami o sebe privodiť skutočnosti ako je to, že rodina mala dohodu, že traktor bude patriť žalobcovi, že peniaze za traktor zaplatili rodičia žalobcu, že traktor bol prejednaný v dedičskom konaní až po začatí konania v prejednávanej veci, ako aj skutočnosti, že traktor financoval žalobca, že financoval jeho opravy, investície do neho, platil poisťné, dane a pod. Súd pritom poukazuje na to, že všetky doklady ohľadne opráv a investícií do traktora aj poisteného, ktoré žalobca v konaní predložil, sa týkajú obdobia po smrti E. J., teda po XX. X. XXXX., pričom z vykonaného dokazovania nie je zrejme, čo malo by malo byť titulom vstupu žalobcu do držby vo vzťahu k dedičom neb. E. J..

Vzhľadom na uvedené právne závery súd nepovažoval za hospodárne ďalšie dokazovanie a žalobu opakovane ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zásada úspechu v konaní). Žalovaný, ktorý mal v konaní plný úspech, má právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Preto súd v súlade s ust. § 151 ods. 7 Občianskeho súdneho poriadku vyslovil, že žalovanému prislúcha

právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).